

تفسیر موضوعی قرآن کریم

«محبت قرآن کریم»

تقریرات درس استاد معظم:
حضرت آیت اللہ سید حسن سعادت مصطفویہ

www.ketab.ir

انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)
تهران: بزرگراه شهید چمران،
پل مدیریت
تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲
صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵
E-mail: isu.press@yahoo.com
فروشگاه اینترنتی:
www.ketabesadiq.ir

دانشگاه امام صادق

تفسیر موضوعی قرآن کریم: «محبت در قرآن کریم» ■ تقریرات درس استاد معظم: آیت‌اله سیدحسین
سعادت مصطفوی ■ ناشر: دانشگاه امام صادق (ع) ■ چاپ اول: ۱۳۹۴ ■ قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه ■ چاپ و صحافی: زلال کوثر ■ شابک: ۸-۴۳۴-۲۱۴-۶۰۰-۹۷۸

همه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه: سعادت مصطفوی، سیدحسین، ۱۳۱۵ -
عنوان و نام پدیدآور: تفسیر موضوعی قرآن کریم: محبت در قرآن کریم
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۱۲۴ ص.
شابک: ۸-۴۳۴-۲۱۴-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فبیای مختصر
یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.
شماره کتابشناسی ملی: ۳۸۲۹۰۳۶

فهرست مطالب

۹		سخن ناشر
۱۱		مقدمه
۱۳		فصل ۱. محبت، تعریف و ویژگی‌ها
۱۳		محبت چیست؟
۱۳		تفاوت محبت و عشق
۱۹		اطاعت لازمه محبت
۲۱		محبت در قرآن و روایات
۲۳		فصل ۲. محبت خداوند و بندگان به یکدیگر
۲۳		مقدمه
۲۳		محبت خداوند به مخلوقات
۲۵		جواب شبهه
۲۷		معرفت بندگان به ذات خداوند
۲۸		محبت مخلوقات به خداوند
۲۹		هر قومی خوب و بد دارد
۳۰		اعتراض فرشتگان به خلقت انسان

فصل ۳. درجات محبت	۳۳
مقدمه	۳۳
اقرار انسان به ربوبیت خداوند	۳۵
اولین مرتبه محبت	۳۹
فصل ۴. مراحل توجه انسان به محبت الهی	۴۷
مقدمه	۴۷
فصل ۵. انواع سلوک	۵۷
انواع سلوک	۵۷
سلوک محبیت	۵۸
سلوک محبت	۵۸
ذکر خداوند، جلاء دهنده قلوب	۶۳
انوار قلوب مؤمنین	۶۴
فصل ۶. برطرف کردن حُجب	۷۱
مقدمه	۷۱
ابعاد وجودی انسان	۷۴
حجاب‌های معنوی	۷۶
مراحل کسب انوار باطنی	۸۰
فصل ۷. مراحل سلوک	۸۳
نورالمعرفة، نورالعقل و نورالعلم در مرحله عرفان	۸۶
تعریف نور	۸۷
مرحله عرفان	۸۸
تأثیرات مراحل عرفان	۸۹
فصل ۸. مقام پیامبران و معصومین (علیهم‌السلام)	۹۱
مقدمه	۹۱

مقام پیامبران (علیهم السلام).....	۹۳
مقام امیرالمومنین (علیه السلام).....	۹۵
فصل ۹. محبت، اختیاری یا اضطراری؟.....	۱۰۳
مقدمه.....	۱۰۳
اختیار و اضطرار در محبت.....	۱۰۴
احادیثی در باب محبت.....	۱۰۶
منابع.....	۱۱۳
نمایه.....	۱۱۷

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
 وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 (قرآن کریم. سوره مبارکه النمل. آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

فلسفه وجودی دانشگاه امام صادق علیه السلام که از سوی ریاست دانشگاه به کرات مورد توجه قرار گرفته، تربیت نیروی انسانی‌ای متعهد، باتقوا و کارآمد در عرصه عمل و نظر است تا از این طریق دانشگاه بتواند نقش اساسی خود را در سطح راهبردی به انجام رساند.

از این حیث «تربیت» را می‌توان مقوله‌ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چارچوب آن معنا می‌یابد؛ زیرا که «علم» بدون «تزکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل‌ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متاثر و دگرگون می‌سازد.

از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام پژوهش‌های علمی و بهره‌مندی از نتایج آنهاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون توانایی‌های علمی -

پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ‌گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق علیه السلام در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم‌اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین‌المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان‌گذاران و دانش‌آموختگان این نهاد است که امید می‌رود با اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه‌جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق علیه السلام با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی - کارکردی آن‌ها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش‌ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه‌ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهادند - درک کاستی‌ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه‌مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق علیه السلام را در گستره بین‌المللی به همراه خواهد داشت. (ان شاء الله)

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه

مقدمه

کتابی که ملاحظه می‌کنید در س‌هایی است که در دانشگاه‌ها و مراکز دیگر مثل صدا و سیما تقریر نمودم. باید تشکر کنم که دانشکده الهیات و معارف اسلامی و ارشاد دانشگاه امام صادق (علیه السلام) آنها را از صورت گفتاری بصورت نوشتاری و کتاب در آورده و بنده نیز ملاحظه نمودم و اگر نقائصی و اشتباهات داشته بقدر میسر اصلاح نمودم و لذا این‌ها را تأیید می‌کنم و اگر دانشمندان و یا دانش‌پژوهان در آن مطالبی خلاف برخورد نمودید مرا عفو کنند و به مصداق «ان الجواد قد یکبوا و ان الانسان قد یسهوا» بر حقیر هجمه روا ندارند و برای بنده طلب آمرزش و مغفرت نمایند «اقول ذالک و استغفره الله و اتوب الیه انه غفور رحیم».

العبد سید حسن السعاده المصطفوی